
Delårsrapport aug 2024- nämnder och styrelser

Valnämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen.....	4
2.1	Verksamhetens utveckling	4
2.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling.....	4
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	5
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	5
2.2.1	Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.	5
2.2.2	Segregationen i Göteborg ska brytas.	5
2.2.3	Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.	5
2.2.4	Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.	6
2.2.5	Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.	6
2.2.6	Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.	6
2.2.7	Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.	6
3	Övrig uppföljning till kommunledningen.....	8
3.1	Väsentliga personalförhållanden	8
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR- perspektiv (nämnder)	8
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området.....	8
3.1.3	Långsiktig kompetensförsörjning - Uppföljning av Göteborgs Stads plan för kompetensförsörjning 2024- 2026.....	8
3.2	Ekonomisk uppföljning	10
3.2.1	Resultatredovisning i sammandrag - nämnder	10
3.2.2	Utfall till och med perioden	10
3.2.3	Prognos.....	11
4	Styrinformation till nämnden.....	12

Bilagor

Bilaga 1: Uppföljning av Gbg stad kompetensförsörjning N152

1 Sammanfattning

Under perioden har valnämnden och dess kansli varit engagerad i förberedelserna och genomförandet av valet till Europaparlamentet som ägde rum den 9 juni 2024. Arbetet omfattar rekrytering och utbildning av dryga 3 000 medarbetare till förtidsröstning och valdag samt packning, sortering och distribution av valmaterial. Informations- och kommunikationsmaterial har tagits fram till såväl väljare som till alla medarbetare inom valorganisationen.

Fokuset och kraven på säkerheten i samband med val ökar kontinuerligt och ställer stora krav på valorganisationens samtliga processer. Samordnat säkerhetsarbete inom staden och med andra myndigheter har genomförts under perioden. Samverkan har även skett med såväl myndigheter som berörda aktörer inom staden.

Kansliet har lanserat en e-tjänst där väljare som ska rösta i Göteborg enkelt kan hitta sin röstnings- eller vallokal. Under förtidsröstningsperioden gjordes närmare 47 000 sökningar i tjänsten.

Mot bakgrund av att valnämnden tilldelats ett högre statsbidrag än budgeterat och att personalkostnaderna för timanställda blivit lägre än budgeterat redovisar valnämnden för perioden ett positivt resultat om 745 tkr. Valnämndens kansli prognosticerar att valnämnden kommer göra ett positivt resultat på helåret om 3 949 tkr.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall perioden 2024	Prognos helår 2024
Antal röstberättigade i valet till kommunfullmäktige i Göteborg		463 983		
Antalet röstberättigade i val till Europaparlamentet	423 895		450 616	
Antal valdistrikt i Göteborg	350	410	393	
Antal röstringslokaler i Göteborg	31	37	29	

Valnämnden använder endast nyckeltal för valår. Siffrorna avser utfall i EU-valet 2019, val till RKR 2022, EU-valet 2024.

Volym-, intäcks- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Kostnader 2023	-5 802	-11 172
Kostnader 2024	-34 809	-40 807
Intäkter 2023	0	0
Intäkter 2024	17 155	17 155

2023 var ett förberedelseår inför EU-valet 2024 och 2024 är ett valår. Valnämndens verksamhet skiljer sig mycket i intäkter och kostnader beroende på om det är ett valår, ett förberedelseår eller ett mellanvalsår. Den procentuella utvecklingen mellan åren går därför inte att redovisa för att ge en rättvisande bild av verksamheten.

Det kan konstateras att antalet röstberättigade för respektive val (dvs. EU-val resp. RKR val) ökar mellan valen och att valnämndens verksamhet har utökats kontinuerligt. Inför valet 2022 gjordes en genomgripande valdistriktsrevidering. I valet till Europaparlamentet 2024 visade statistiken som ligger till grund för valdistriktsrevideringen att några valdistrikt riskerade att få för få röstberättigade i förhållande till antalet röstande, vilket skulle kunna äventyra valhemligheten. En ny valdistriktsrevidering genomfördes vilken resulterade i 17 färre valdistrikt än vid valet till riksdag, region och kommunfullmäktige 2022.

Antalet röstringslokaler som används har minskat jämfört med 2019 och 2022. I valet 2022 användes fem tillfälliga moduler på strategiska platser för att avlasta några röstringslokaler i närliggande bibliotek. I ett EU-val är valdeltagandet lägre och röstringslokalerna i biblioteken bedömdes ha tillräcklig kapacitet för att ta

emot alla väljare. Utöver bibliotek och kulturhus har valnämnden även haft röstningslokal i köpcentrumen Nordstan och Frölunda Torg. Merparten av alla Göteborgare bor inom en radie av 3 km till närmaste röstningslokal. Valnämndens kansli bedömer att röstningslokalernas lokalisering, tillgänglighet och öppethållande har gett väljarna goda möjligheter att rösta. I EU-valet 2024 ökade förtidsröstandet i Göteborg med 11% jämfört med föregående EU-val 2019.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

<i>Orsak till att avvikelsen uppstått</i>
<i>Konsekvenser för de verksamheten är till för</i>
<i>Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer</i>
<i>Ekonomiska konsekvenser</i>
<i>Vidtagna åtgärder</i>

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

2.2.1 Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.

Valnämndens bedömning är att valkansliet bidrar till målet genom sitt uppdrag att genomföra allmänna val och se till att valen genomförs på ett tryggt, säkert och transparent sätt.

Tillgängligheten i valet är en prioriterad fråga där kansliet arbetar aktivt på olika sätt för att alla, oavsett funktionsförmåga, ska kunna utöva sin demokratiska rätt, att rösta i fria, hemliga och säkra val. Inför EU-valet har valnämndens kansli fokuserat på såväl den fysiska tillgängligheten i lokalerna som på att säkerställa att det finns ljus- och förstoringshjälpmedel i alla valdistrikt, och att förbättra informationen om tillgängligheten i val- och röstningslokalerna för alla väljare.

2.2.2 Segregationen i Göteborg ska brytas.

Valnämnden bidrar till målet genom sitt uppdrag att genomföra allmänna val.

2.2.3 Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.

Valnämndens kansli arbetar på flera sätt med att stärka det engagemang och den känsla av meningsfullhet som finns när det kommer till den demokratiska processen och genomförandet av allmänna val som också gör att de personer som

anställs kortare perioder känner en önskan att komma tillbaka och arbeta i flera val. För att detta ska vara möjligt krävs att kansliets tillsvidareanställda personal står för den kontinuitet, erfarenhet och stabilitet som möjliggör att en organisation kan växa från fyra personer till fler än tretusen under en begränsade, intensiva valperioder.

2.2.4 Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.

Utifrån valnämndens uppdrag och verksamhet bedöms valnämnden inte kunna bidra till målet.

2.2.5 Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.

Valnämnden omhändertar målet genom förvaltningens arbete utifrån beslutad miljöplan. Följande prioriteras 2024:

Minska avfall;

Förvaltningens avfall ska hanteras på rätt sätt genom effektivt arbete med källsortering i vardagen.

Återbruk och återanvändning;

Förvaltningen ska återbruka och öka livslängden på möbler, material och utrustning. Hela organisationen är med och skapar förutsättningar för samt bidrar till återbruk.

Hållbar mat;

Förvaltningen väljer hållbara livsmedel som har begränsad klimatpåverkan. Här inkluderas ekologiska och säsongsbetonade livsmedel. Mat som köps in vid konferenser, möten och firanden är utan kött.

2.2.6 Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.

Utifrån valnämndens uppdrag och verksamhet bedöms valnämnden inte kunna bidra till målet.

2.2.7 Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

Valnämnden bedömer att valkansliet bidrar till målet genom arbete genom styrande dokument på HR-området.

Valnämndens organisation växer mycket på kort tid och dess tillfälliga karaktär innebär utmaningar. Nya medarbetare ska introduceras och lära sig nya arbetsuppgifter, men även lära känna varandra och ordinarie personal och bli ett effektivt team som arbetar under stundtals ansträngande förhållanden. Valkansliet har under perioden arbetat aktivt på APT och i andra former med att skapa en god arbetsmiljö och att skapa teamkänsla för samtliga medarbetare.

Valperioden är en arbetsintensiv period med ett tydligt mål och deadline.

Valkansliet har minskat kostnaden för övertid bland kanslipersonalen med 46%

jämfört med valet 2022 och i interna utvärderingar framgår att arbetsbelastningen upplevts överkomlig jämfört med föregående val tack vare personalförstärkningar och möjlighet att tidigarelägga vissa arbetsuppgifter.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Väsentliga personalförhållanden

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv (nämnder)

	Aktuell period (ack sedan årets början)	Motsvarande period föregående år	Prognos 2024	Utfall 2023
Årsarbetare	27,8	3,5	27,8	6,8
Total sjukfrånvaro (%)	1,4	1,7	1,0	1,1
Antal förvaltningsexterna avgångar, tillsvidareanställda	1	0		
Antal förvaltningsexterna rekryteringar, tillsvidareanställda	0	0		
Förvaltningsextern personalomsättning (%)				

Valnämnden redovisar stora skillnader i nyckeltalen mellan åren vilket beror på att valnämndens verksamhet varierar stort beroende om det är ett valår, ett förberedelseår eller ett mellanvalsår. I siffran för antalet årsarbetare under perioden finns de drygt 275 timanställda som anställs under valperioden för att genomföra EU-valet 2024. Jämfört med valet 2022 har valnämndens verksamhet utökats med en årsarbetare.

Valnämndens kansli har haft en pensionsavgång av den tillsvidareanställda personalen under perioden.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Se avsnitt 3.1.3.

3.1.3 Långsiktig kompetensförsörjning - Uppföljning av Göteborgs Stads plan för kompetensförsörjning 2024-2026

3.1.3.1 Sammanfattande analys - kompetensförsörjning

Att säkerställa att valkansliet har rätt kompetens på kort och lång sikt är en utmaning. Det har sin grund i verksamhetens natur, där organisationen växer under valperioderna och avsevärt minskar mellan valen. Arbetet med kompetensförsörjning är pågående och genomförs först och främst genom

rekrytering men även genom kompetensanalys, kompetenskartläggning, kompetensutveckling samt genom att skapa engagemang hos medarbetarna. Ett engagemang som förhoppningsvis gör att de som arbetar vill återkomma och arbeta i flera val samt rekommendera personer i sin närhet att också arbeta i val. Valkansliet är en organisation där arbetskraften är den viktigaste resursen, vilket gör kompetensförsörjningen särskilt angelägen. Att organisera allmänna val kräver mycket personal som kan arbeta under en begränsad period.

Då kraven på ett korrekt genomförande av valen är höga och väljarnas tilltro till vårt demokratiska system inte får skadas, är en kunnig och engagerad valarbetarkår och ett erfaret ledningskansli den i särklass viktigaste framgångsfaktorn. Alla som arbetar under ett val måste ha en god kännedom och förståelse för vad uppdraget går ut på och förstå vikten av att göra rätt samt förstå vilka konsekvenserna kan bli om arbetet inte utförs noggrant och förtroendeingivande.

Kansliet består av fyra tillsvidareanställda personer i form av en kanslichef, två valsamordnare och en lager- och logistikansvarig. Dessa personer utgör kärnan i verksamheten och har utöver ansvaret för att genomföra själva valet även ansvaret för övrig verksamhet som ingår i en förvaltning. Kansliets tillsvidareanställda skapar stabilitet, kontinuitet och har den erfarenhet som krävs för att genomföra verksamhetens uppdrag och utveckla detsamma. Utöver kansliets tillsvidareanställda personal förstärks kansliet med ytterligare valsamordnare och administratörer under valperioderna för att förbereda, planera och genomföra valen. Dessa personer anställs på visstid eller lånas in från andra förvaltningar. Utöver dessa personer stöttas kansliet med en ekonom på 20%. Totalt är det uppemot femton personer som arbetar på kansliet under valperioderna i olika omfattning.

Då kansliet ser svårigheter i att återfå samma personer som lånas in eller visstidsanställs vid flera val, blir kansliets tillsvidareanställda personal än viktigare, för kontinuiteten och för att över tid säkerställa och tillvarata kompetensen och erfarenheten i verksamheten. Bedömningen är att den personal som anställts under valperioderna väl har svarat mot vad verksamheten behöver. Detta på grund av lyckade rekryteringar som bottnat i behovsanalyser.

Vidare har valkansliet behov av att rekrytera närmare 230 personer för att genomföra förtidsröstningen. Då det är en anställning under en mycket begränsad period, väljer många av de som erbjuds arbete att tacka nej på grund av andra jobb eller studier. Kansliet ser en risk i svårigheterna att rekrytera tillräckligt många personer eller personer med rätt kompetens för arbetet. Detta kan påverka tillgängligheten i valet vad gäller röstningslokaler och/eller deras öppettider.

För att bemanna alla valdistrikt på valdagen behöver drygt 3000 personer rekryteras. Valarbetarkåren består generellt av personer som arbetar på sin fritid för att de vill göra en insats för demokratin och bidra till samhället. Många personer återkommer val efter val. De senaste valen har valnämnden utökat antalet valdistrikt, dels på grund av att staden vuxit, dels på grund av ändringar som gjorts i vallagen. Detta har inneburit att många nya röstmottagare rekryterats och att organisationen därmed vuxit betydligt. Valkansliet har noterat att nyrekryterade röstmottagare hoppar av uppdraget nära inpå valdagen, i större utsträckning än de röstmottagare som arbetat i flera val. En annan skillnad är att de som arbetar som röstmottagare för första gången inte återkommer i nästkommande val, i lika hög grad som de röstmottagare som varit med oss en längre tid. Detta innebär att kansliet även framöver kommer ha utmaningar att få personer att åta sig uppdrag, särskilt i de mer ansvarstunga positionerna som ordförande eller vice ordförande, respektive teamledare inom förtidsröstningen. Det blir ett större antal som behöver nyanställas inför varje val.

Utöver röstmottagningen hanterar kansliet en mycket stor mängd material som

behövs för att genomföra valet. Till det arbetet rekryteras ett tjugotal personer som chaufförer, lagerarbetare och sorterare. Även här ser kansliet utmaningar i att finna rätt kompetens som kan arbeta under en begränsad period. På samma sätt som inom förtidsröstningen kan personer som erbjuds anställning tacka nej pga att de fått andra arbeten eller kommit in på utbildningar. Av samma anledningar är det likväl svårt att ha kvar personal under flera val, vilket gör att en större del av personalen behöver utbildas och läras upp inför varje val.

Avslutningsvis, som vi ovan skrev är det en utmaning att säkerställa att valkansliet har rätt kompetens på kort och lång sikt. För att lyckas krävs proaktivitet och ett ständigt arbete med kompetensförsörjning. Det krävs att vi fortsätter arbeta med det engagemang och den känsla av meningsfullhet som gör att de personer som anställs kortare perioder känner en önskan att komma tillbaka och arbeta i flera val. Och det krävs att kansliets tillsvidareanställda personal står för den kontinuitet, erfarenhet och stabilitet som möjliggör att en organisation kan växa från fyra personer till fler än tretusen under en begränsade, intensiva valperioder.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Resultatredovisning i sammandrag - nämnder

Belopp i mnkr	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	17,1	16,1	1	0	17,1	17,1	16,1	0
Kostnader	-34,8	-39,8	5	-5,8	-40,8	-44,7	-43,7	-10,1
Kommunbidrag	18,4	18,4	0	8,1	27,6	27,6	27,6	12,1
Kommuninterna bidrag	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultat	0,7	-5,2	6	2,3	3,9	0	0	2

3.2.2 Utfall till och med perioden

Valnämnden redovisar ett positivt resultat för perioden på 745 tkr. Den främsta orsaken är att personalkostnaderna för timanställda blivit lägre än budgeterat. Även PO-pålägget är lägre än budgeterat. Vid budgetering har vi inte kännedom om hur fördelningen mellan personer i yrkesverksam ålder respektive pensionsålder kommer se ut.

PO-pålägg för arvode har inte dragits korrekt varför man gjort en manuell bokning utifrån budgeterat värde. Kostnaderna för denna post kan därför komma att korrigeras.

Kostnaderna för transportmedel och köp av entreprenad och tjänster har blivit något dyrare än budgeterat. I huvudsak är det köp av interna tjänster inom staden som avses. På kontot för övriga främmande tjänster har kostnaden för monterbyggnation av Nordstan och Frölunda bokförts, vilken var budgeterat på kontot för husbyggnadsentreprenader.

Kostnaderna för sophämtning har ökat med ca 80 tkr jämfört med budget, då vi kasserat stora delar av det material som användes i senaste valet och som ej får lov

att återbrukas.

Kommunfullmäktige gav i budgeten för 2024 ett uppdrag till Stadsfastighetsnämnden att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och Göteborgs Stads Parkering AB införa avgiftsfria parkeringar för valförrättare som transporterar valsedlar vid allmänna val. Valnämnden har fått bekosta dessa parkeringar till en kostnad om ca 100 tkr, vilket ej var budgeterat.

3.2.3 Prognos

Valkansliet prognosticerar ett positivt resultat om 3 949 tkr på grund av ett högre stadsbidrag samt lägre personalkostnader än budgeterat.

4 Styrinformation till nämnden

Utvärdering av valet till Europaparlamentet 2024 redovisas som ett eget ärende till valnämnden vid sammanträdet den 20 september 2024 och kommer ligga till grund för valnämndens kanslis fortsatta utvecklingsarbete.